

"We dreigen een hele generatie te verliezen"

Onderwijsexperts en pediaters pleiten voor volledige heropening van de scholen

Nu alles erop wijst dat middelbare scholieren het komende schooljaar nog maandenlang maar week om week in de klas zullen zitten, trekken onderwijsexperts, pediaters en de Kinderrechtencommissaris aan de alarmbel. Ze doen een oproep om scholen begin september maximaal te openen. "Het gaat om veel meer dan alleen leerachterstand." *KIM CLEMENS EN JENS VANCAENEGHEM*

"Scholen moeten voor de volle 100 procent weer open." Dat zegt Marc Raes, kinderarts en co-ördinator van de pediatrie werkgroep Covid-19. De werkgroep verspreidt woensdag een open brief om alle leerlingen naar school te laten gaan, ongeacht of het onderwijs nu code geel of code oranje krijgt. "We kunnen kinderen niet langer onderwijs onthouden. Daarvoor zijn scholen te belangrijk voor hun psychosociaal welzijn, naast hun educatieve waarde. Kinderen leggen er sociale contacten, ze bouwen er een vertrouwensrelatie op met hun leerkracht en omgekeerd hebben scholen een signaalfunctie. Leerkrachten merken het wanneer er problemen zijn binnen het gezin. Als de scholen nog langer dicht blijven dan dreigen we een hele generatie te verliezen", zegt Raes.

WOUTER DUYCK
ONDERWIJSEXPERT

"Als dit nog een jaar aansleept, dan krijgen we de schade niet meer teruggedraaid"

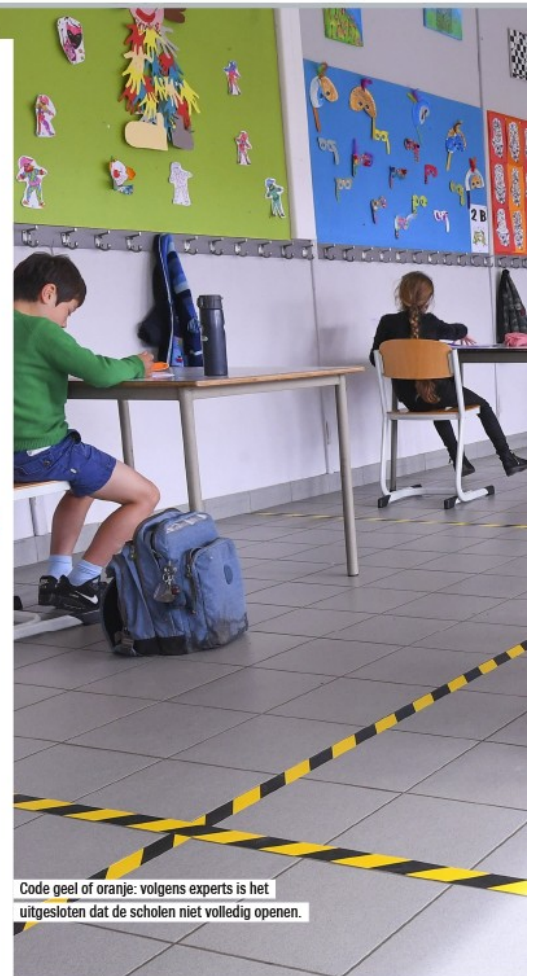
Andere experts zijn even scherp. Cognitief psycholoog en onderwijsexpert Wouter Duyck (UGent) zegt dat de littekens van de opgelopen leerachterstand zich nog decennialang kunnen laten voelen, als de scholen ook dit jaar niet allemaal voltijds open gaan. De achterstand is nu al danig opgelopen. "Uit onderzoek naar het leerverlies tijdens de zomervakanties weten we dat kwetsbare kinderen drie maanden achteruitgaan. Vijf-

tig procent meer dus dan de duur van de vakantie. Nu spreken we over een periode van zes maanden. Plus vijftig procent is dus een achteruitgang van negen maanden. Er was wel afstandsonderwijs, maar niet alle scholen zijn erin geslaagd om dat even kwaliteitsvol te doen. Bij de leerlingen die we het slechtst hebben kunnen bereiken, komen we dus makkelijk aan een vertraging van zeven tot acht maanden."

Dat is een gigantisch probleem, zegt Duyck. "Uit het internationale PISA-onderzoek weten we dat de gemiddelde vijftienjarige er nu al gemiddeld negen maanden langer over doet om even goed te rekenen in vergelijking met 2013. De vertraging van corona komt daar nu bovenop. Uit onderzoek naar de Waalse schoolstakingen in de jaren negentig weten we dat we die leerachterstand ook jaren later zien, bijvoorbeeld in het kleinere aantal behaalde diploma's hoger onderwijs. Als we dit nog een jaar verder zetten, dan krijgen we de schade niet meer teruggedraaid."

Verschillen uitvergroot

Pedagoog Pedro De Bruyckere (Arteveldehogeschool) ziet hoe de crisis ook de sociale verschillen tussen de leerlingen uitvergroot. "Rustig in je eigen slaapkamer les volgen

Code geel of oranje: volgens experts is het uitgesloten dat de scholen niet volledig openen.

via de computer is iets anders dan in een klein appartement", zegt hij. Een systeem van week om week is geen ideale oplossing. "Dat vraagt van de leerlingen een grote zelfstandigheid in de weken dat ze niet naar school moeten. De ene leerling kan dat beter dan de andere, het ene jaar beter dan het andere. Dat is een serieuze uitdaging. Vraag is ook hoe je bijvoorbeeld praktijklessen aanpakt. Die kun je thuis moeilijk organiseren. In een beroepsrichting de theorievakken dan maar allemaal tijdens de weken afstandsonderwijs plannen, is ook geen

goed idee. Die vakken zijn dikwijls de minder populaire." Hij vreest een gebrek aan motivatie bij veel scholieren. "De gevolgen op lange termijn kunnen complex zijn. Het is bijvoorbeeld niet ondenkbaar dat er de komende tijd meer 18-jarigen zonder diploma zullen afhaken."

Mondmaskers

Maar wat met de risico's? Door de heropflakking van het coronavirus lijkt het onvermijdelijk dat het onderwijs vrijdag na het Vlaams overleg code oranje meekrijgt. Maar

Opgespoord is nog niet getest: slechts helft contacten krijgt

Coronapatiënten zijn nog altijd terugdovend om hun contactpersonen door te geven. En maar de helft van alle contactpersonen die toch geregistreerd worden, krijgt een code om zich te laten testen. Veel mensen glippen dus door de mazen van het net van het contactonderzoek.

"De werking van het contactonderzoek is verbeterd", klinkt het bij monde van bevoegd minister Wouter Beke (CD&V). En inderdaad, 88 procent van de patiënten wordt nu opgespoord en

krijgt het bevel om in quarantaine te gaan, of te blijven. Maar het grote doel van contactonderzoek is natuurlijk contacten zoeken. En dat loopt nog steeds niet van een leien dakje. Slechts 62 procent van alle coronapatiënten gaf vorige week minstens één contact op bij de onderzoekers.

Maar dat is niet het enige probleem. Minder dan 50 procent van de contacten die opspoorders wél konden registreren, krijgt een code om zich te laten testen. "Enkel de hoogrisicocontacten van patiënten krijgen zo'n code", zegt Joris Moonens, woordvoerder van het

Agentschap Zorg en Gezondheid. "De laagrisicocontacten krijgen wel het advies mee om voorzichtig te zijn, maar hen een code geven is geen prioriteit. Dat beslissen wij trouwens niet, maar de Risk Management Group (RMG)."

"Niet in het wilde weg testen"

Een laagrisicocontact krijgt dus geen code, en mag in principe geen test laten afnemen, tenzij hij symptomen heeft. Zelfs niet als die persoon 10 minuten lang geknuffeld heeft met een coronapatiënt, want pas vanaf minuut 15

wordt hij een hoogrisicocontact.

De vraag rijst dan ook waarom laagrisicocontacten geen code krijgen. Initiatiefnemer van het testdorp in Antwerpen, Jan Stroobants, smeekte vorige week nog om meer mensen te mogen testen. En gisteren klopte bevoegd minister Philippe De Backer (Open VLD) zich nog maar eens op de borst dat de algemene testcapaciteit voor België opnieuw wordt opgedreven.

"Maar je moet ook rekening houden met de toekomstige testcapaciteit", zegt dokter Paul Pardon, voorzitter van de RMG. "Er moet genoeg materiaal

Corona raakte niet langs de schoolpoort

In Vlaamse scholen zijn tussen maart en juni 196 coronabesmettingen vastgesteld bij leerkrachten en leerlingen. Bij amper vijftien gevallen vond de besmetting plaats op school zelf. "Geruststellend", zegt de Vlaamse Wetenschappelijke Vereniging voor Jeugdgezondheidszorg (VWVJ), die de cijfers verzamelde.

Het is *money time* voor de heropening van de scholen op 1 september. Komende vrijdag staat een eerste cruciaal overleg gepland met het onderwijs en de experts. Dan valt mogelijk al het verdict over de kleurcode waaronder de scholen opengaan. Alles wijst nu op code oranje, wat betekent dat middelbare scholieren slechts om de week naar school zouden kunnen. Lagere schoolkinderen kunnen altijd naar school.

Om de knoop door te hakken, baseren de betrokkenen zich op een karrenvracht aan adviezen, internationale studies en Belgische cijfers. En tussen de alarmerende berichten over een stijgende curve – en de vele besmettingen bij jongeren – zitten ook enkele hoopgevende cijfers. Zo blijkt dat tussen 1 maart en 30 juni amper 196 corona-

- 196 positieve tests bij leerlingen en leerkrachten
- Op school zelf gebeurden slechts 15 besmettingen

besmettingen op school zijn vastgesteld, waarvan 157 leerlingen en 36 leerkrachten. De VWVJ verzamelde de cijfers bij de 58 centra voor leerlingenbegeleiding (clb). "Bij een besmetting hebben de clb's de richtlijnen van Sciensano gevolgd", zegt Anouk Vanlander van de VWVJ. "Leerlingen en leerkrachten die nauw contact hadden met een positief geval moesten veertien dagen in quarantaine." In totaal gingen zo 1.644 leerlingen en 169 leerkrachten in thuisisolatie.

Slechts in 15 gevallen bleek dat echt nodig, want slechts 9 leerlingen en 6 leerkrachten raakten besmet op school. "Er is dus amper overdracht geweest op school", zegt Vanlander. "Geruststellend, maar het gaat wel over een periode waarin de coronacurve daalde en middelbare scholieren amper naar school zijn geweest. We moeten dit blijven opvolgen." (jvde)

PHOTO NEWS

zelfs dan kun je jongeren veilig naar school laten gaan, zegt Marc Raes. "De veiligheid is gegarandeerd wanneer scholen de hygiënische voorschriften volgen. Dat doen ze ook. Op basis van enkele studies is er twijfel over de transmissie van Covid-19 onder kinderen, maar de meeste onderzoeken tonen net dat die kans klein is. Boven de 12 jaar pleiten we voor een rationeel mondkapgebruik. De vraag is wat we als maatschappij willen: kinderen opvoeden en onderwijs geven of ze dat ontnemen terwijl we besmettingen toch niet kunnen vermijden."

code

overblijven om de komende griepperiode te lijf te gaan. Bovendien mag je sowieso een test laten afnemen als je symptomen hebt, ook zonder code van de contactonderzoekers. Laagrisicocontacten kunnen zo het heft in eigen handen nemen."

Voorlopig ligt een verbreding van de teststrategie nog niet op tafel. "We mogen ook niet in het wilde weg beginnen testen", zegt Erika Vlieghe, voorzitter van expertengroep GEES. "Maar als de RMG beslist om in een bepaalde richting te verbreden: *fine by me.*" (hb)

-3%

op je aankopen
boven op de laagste prijzen
t.e.m. ma 17/8

(want we zijn gesloten op za 15/8, O.L.V.-Hemelvaart)

Je kan op ons rekenen.

Meer info op colruyt.be

colruyt laagste prijzen